

T. BUDAPESTI
Magyar
DELBÁCSKA

Előfizetés és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
L. o. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürögnyom: „Délbácska“
Novisad, Postatakarékpénztári csekszám Zagreb: 46.692.

Novisad, 1928. október 25
CSÜTÖRTÖK

Előfizetési ára: egy hóra 40 din., három hóra 120 din., fél évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap 1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

A bűnös Amerika

A jó statisztika sok tanulsággal szolgál. Sok dolgot magyaráz meg, ami máskülönben homályban maradna. Befolyást is gyakorol későbbi cselekedeteinkre, amennyiben tanulságai alapján a multban elkövetett hibáinkat elkerüljük a jövőben. Ezek a statisztikai kimutatások előnyei, amiket azonban bizonyos körök nem a legjobb szemmel néznek.

Amikor 10 évvel ennekélté arról volt szó, hogy az Egyesült Államok népét megajándékozzák a szesztilalommal, a tilalom hívei azzal az argumentációval igyekeztek hangulatot csinálni, hogy ennek a törvénynek az elfogadása megjavítja a világot, mert hiszen olyan bűnök, amiket többnyire a demoralizáló részegség tenyészt, a szesztilalom révén bizonyosan kikapcsolódnának. A fölöslegessé váló börtönök helyett iskolákat és templomokat építenének, szóval az általános boldogság korszaka nyílnék meg.

Noha az Egyesült Államok lakosságának legnagyobb része eddig még édeskeveset tapasztalt a beigért aranykorszak hajnalhasadásából, a tiszta víz apostoli ragaszkodnak ahhoz, hogy jóslataik beteljesedjenek és hogy a szesztilalom bevezetése óta a bűnök száma állandó apadásban van és az erkölcs valóságos orgiákat ül.

Ezeknek a világot megváltó apostoloknak nagyon keresztülhuzza a számításait, különösen most az elnökválasztás küszöbén, az a jelentés, amelyet dr. Frederick L. Hoffmann, a Prudential Insurance Company statisztikusa tesz közzé. A statisztikus doktornak az adatai nagyon rossz fényt vetnek az Egyesült Államokban uralkodó állapotokra. Ebből az egyenesen szenzációsan ható évkönyvből megtudjuk, hogy dacára a szesztilalomnak, dacára a halálbüntetés fennállásának, az Egyesült Államok 48 állama közül 40, a föld valamennyi civilizált államának a leggyilkosabbja.

1900 óta a gyilkosságok száma majdnemhogy megkétszereződött. Az utóbbi három évben meglehetősen egy szinten marad; ebben az időszakban 100.000 lakosra évente 10 gyilkosság esett. Jellemző, hogy a legtöbb gyilkosság a legszárazabb hirben álló államokban történt meg. Így például Memphisé, a száraz Tennessee állam legnagyobb városáé a kétes dicsőség, hogy az élén áll a leggyilkosabb hajlamú városoknak, amennyiben a statisztikában százezer fejre számítva 69,3 százalékkal szerepel. Meglehetősen közel esik ehhez a százalékarányhoz a többi száraz, különösen déli állam.

Érdekes, hogy az egész világon óriási büntetésnek kikiáltott Chicágó 13,3 százalékkal csak a harmadik helyen áll, tehát sokkal jobb a hírenél. Legkiméletlenebb konzekvenciákat vonhatnak le azonban a statisztikából a magukat büszkén 100 százalékosnak valló amerikaiak, mert Newyork az ő, a világ minden tájából összehányódott lakosságával 6,1 százalékkal a lista egyik legalsóbb helyére csuszott.

A tudós statisztikus fáradságot vett magának, hogy összehasonlítást tegyen az Egyesült Államok és más országok közt. Valósággal lesújtó ennek az összehasonlításnak az eredménye. Így például Angliában százezer ember közül csak hetet gyilkolnak meg, míg az Egyesült Államokban az átlagszám 104.

A többi nagy állam kb. ugy viszonylik az Egyesült Államokhoz, mint Anglia. Feltűnően csekély ez az átlagszám a vidéki kerületekben. Ennek a magyarázata alighanem az, hogy a városi lakosság folyton növekedőben van és ma már több mint kétharmadát teszi az összlakosságnak. Az Egyesült Államok megalapításakor csak két városnak volt huszezernél több lakosa: Filadelfiának, amelynek 32.000 és Newyorknak, amelynek 24.000 lakosa volt. Még az északamerikai polgárháború kezdetekor is alig öt milliót tett a városi lakosság, holott a vidéki harminc milliót számlál. A nyolcvanas években kezdődött meg a városi lakosság rohamos szapo-

rodása és ezzel együtt indult meg vidéki lakosság apadása. Évről-évre többen mentek vidékiől nagyvárosba.

Természetes, hogy a nagyváros az ő veszedelmeivel sokkal kiadósabb terrén a bűnök minden válfaja számára, mint a vidék. A vidéki lakosságnak nagy tömegekben a városokba való özönlése szaporítja a munkanélküliséget, ennek arányában pedig nő a munkanélküliség is. Az élvek hajhászása, amire a nagyváros oly sok alkalmat nyújt, könnyen és gyorsan viszi a gyöngébb jellemeket a bűn ösvényére. A szesztilalom nemhogy csökkentette volna, hanem inkább megerősítette az ital iránt való hajlandóságot.

A kormány fellép a parasztdemokrata koalíció ellen

A horvát parasztpárt titkos agitációt kezd

Beogradból jelent. Minden jel arra mutat, hogy a kormány megkezdte az akciót, amellyel le akarja szerelni a parasztdemokrata koalíció harcát. Az első lépés Devesics Kresimirnek, a zagrebi „Narodni Val“ felleg szerkesztőjének a letartóztatása volt. A zagrebi sajtó természetesen kiméletlenül támadja a kormányt és a sajtószabadság sértésének minősíti ezt.

Zagrebban azt beszélék, hogy Devesics Kresimirt, a Narodni Val egy cikke miatt tartóztatták le. Tegnap ezzel kapcsolatban dr. Pernár Iván felkereste az ügyészséget és kijelentette, hogy a cikket ő írta.

Beogradban tegnap este Pernár jelentkezése következtében az a hír terjedt el, hogy Pernárt letartóztatta a zagrebi ügyészség. Ez a hír azonban nem bizonyult igaznak, mert Pernár ellen eddig még semmiféle lépést nem tettek.

A horvát parasztpárt tegnap titkos ülést tartott ez ügyben, amelyről semmiféle nyilatkozatot nem adtak ki, az azonban még is kiszivárgott, hogy kiméletlen harcot hártároztak el Beograd ellen.

A radikspárti képviselők házról házra fognak járni és úgy hirdetik a harcot a rezsim és Beograd ellen.

A Pravda ugyan azt írja, hogy a kormány nem lép fel eléggé erélyesen a parasztdemokrata koalíció defetista munkája ellen és ezért megrendült a helyzete. A zagrebi ellenzék ma már törvénytelen eszközökkel is küzd és ezért az egész közvélemény fel van háborodva, csak a kormány nézi érthetetlen nyugalommal az eseményeket.

A Pravda tegnap esti számában „A defetisták seregszemléje“ című vezércikkében azt írja, hogy a Macsek és Pribisevics féle politikai hiénák ellen, megfelelő vadállat kellene. Itt csak valami tigris jöhet számításba, amilyen Clemenceau. Korosec és társasága nem segíthet a bajon. Az állam kormányát olyanra kell bizni, aki azt erős kézzel tudja fogni. A cikk további részében nemcsak a zagrebi ellenzékét támadja kiméletlenül, hanem a mai kormányt is.

Mig Marinkovics lapja nyíltan kikel Korosec ellen, addig a radikálisok Marinkovics Voja ellen foglalnak állást. Radikális körökben bizonyosra veszik, hogy Marinkovics Voja rövidesen távozik és helyébe Sumenkovics Ilija kerül.

Öfelsége utja

Délszerbiai utjának befejeztével Öfelsége kedden éjjel visszatért Topolára. Kedden Urosevac, Prizren, Gyakovica, Decsana Pety és Koszovszka Mitrovica helységeket látogatta meg és azután Raskán át Dimitrijevics Áca és Krsztics adjutáns kíséretében visszatért Topolára.

Válasz a görög jegyzékre

A külügyminisztériumban most szövegezik meg azt a jegyzéket, amelyet a kormány a június 1-én átadott görög jegyzékre akar válaszolni. A válasz két nap mulva elkészül és abban öt jegyzőkönyv aláírását kéri: a kikötői szolgálatról, a vasuti szolgálatról és a három ugynevezett Bozsics-féle jegyzőkönyvet. Ezenkívül dolgoznak a barátsági és döntőbírósi szerződés szövegén is. Az aláírás valószínűleg november 10. és 15. között lesz, amikor Marinkovics Athénben viszonzozza Venizelosz látogatását.

A monopol igazgatóság kölcsöne

A monopoligazgatóság a svéd gyufatrösztel megegyezett egy kölcsön felvétele ügyében. A svéd gyufatröszt 1 milliárd és 400 millió dináros kölcsönt ad 6,5 százalékos kamattal mellett kilencven kibocsájtási árfolyamon. A kormány a nagy külföldi kölcsön meghiusulása után ebből a pénzből akarja fedezni a megkezdett állami munkák kiadásait, továbbá ebből akarja kifizetni az összes függő adóságokat, hogy további hitele legyen.

A demokraták tanácskozásai

Tegnap délelőtt a külügym.niszter dolgozószobájában konferenciát tartottak a demokrata párt vezető politikusai: Davidovics Ljuba, Marinkovics Voja, Timotijevics Koszta, Sumenkovics Ilija, Markovics Pera, Angyelinovics Grga, Groll Milan és Vljajcs Bosko. A konferencián a 27-én összeülő főbizottság és a parlamenti klub üléséről tanácskoztak.

Kétségbeejtő állapotok a noviszádi postai vámhivatalban

Rettenetes piszokban, porban, bacillusos levegőben, óriási csomagtorlódás közepette, reggel 7 órától este 10 óráig egyfolytában dolgoznak a vámhivatal alkalmazottai a bűzös helyiségben

Tegnap dolgunk akadt a noviszádi postai vámhivatalban, amelyet a tartományi póstaigazgatóság az iskola uccai városi épületbe helyezett el s ez alkalommal

a legnagyobb megdöbbenéssel kellett megállapítanunk, milyen borzalmas állapotok uralkodnak a postai vámhivatal „helyiségeknek” nevezett bacillustenyésztő telepén.

A vámhivatal a földszinten van elhelyezve, két hosszukás, szűk, alig 5 méter terjedelmű szobában, ahol nap-nap után

300—500 csomag torlódik össze.

A szobákban, ahol egymás tetején állnak felhalmozva a csomagok, rettenetes bűz és piszok, papírhulladékok és szemétdombok közepette, szellőztelen és fojtó levegőjű szobában

reggel 7 órától este 10 óráig egyfolytában dolgoznak a szerencsétlen tisztviselők és alkalmazottak.

A csomagtorlódás és a helyszűke miatt a felkavart por ráfekszik az emberek tetejére, vastag porréteggel vonja be az íróasztalokat és szekrényeket s olyan türhetetlen atmoszférát terjeszt a rettenetes, bűzös helyiségben, hogy a vámhivatalba beosztott tisztviselők egymásután dőlnek ki a munka mellől.

Néhány nappal ezelőtt

Bolfik Mirko postai altiszt a fojtó és bűzös levegőben elájult s csak egyórai orvosi kezelés után sikerült ismét eszméletre téríteni.

Jellemző a borzalmas viszonyokra, hogy a vámhivatalba beosztott tisztviselők

csak tizenöt napig bírják a munkát

s minden két hétben egyszer új tisztviselőket osztanak be a vámkezeléshez. Mi sem természetesebb, mint hogy az állandó tisztviselő csere következtében

a vámkezelés körül állandó zavarok lépnek fel, mert a felszerelt tisztviselőket minden alkalommal újból be kell vezetni a munkálatokba.

A vámhivatal előtti folyosón derékig gázolnak a piszokban, szemétkben és papírhulladékokban, amelyet senki sem mer eltávolítani. A városi gazdasági hivatal azzal érvel, hogy a személtakarítás a póstaigaz-

gatóság hatáskörébe tartozik, az igazgatóságnál viszont úgy tudják, hogy ez a város kötelessége. Amíg a két hatóság konferenciális kérdéseken töri a fejét, addig a szálamokra és jobb sorsra érdemes vámtisztviselők nyakig fuladoznak a porban és piszokban.

Ezidőszerint hét póstatisztviselő van beosztva a vámhivatalhoz, akik napi

300 csomagot vámolnak el.

A helyszűke következtében azonban a munka csak óriási nehézségek árán halad előre, mert

az elvámolt és elvámolatlan csomagokat egymás tetejére kell felhalmozni, úgy, hogy a felek némelyike csak napok múlva kapja ki a csomagokat.

A tisztviselők már több ízben panasszal fordultak póstaigazgatósághoz, de minden fáradozásuk eredménytelen volt. A póstaigazgatóság nem tud, vagy nem akar segíteni rajtuk, s a szerencsétlen emberek heringek módjára összepréselve, mint az állatok robotolnak naphosszat a rettenetes oduban, anélkül, hogy valaki is megkönyörülne rajtuk.

A noviszádi Ipar és Kereskedelmi kamara a napokban felterjesztést intézett a póstaigazgatósághoz, amelyben panasszal élt, hogy a postai vámhivatalban feltűnő lassúsággal halad a munka, miáltal a kereskedők nagy károkat szenvednek.

— Lehet-e ilyen körülmények mellett gyorsabb munkát végezni? — mondotta a vámpostai hivatal egyik alkalmazottja. Amugyis emberfölötti munkát végeznünk, csak az éjjeli órákban kerüünk haza s egészségünket a bűzös helyiségekben hagyjuk. Azt hiszem, többet már igazán nem kívánhatunk tőlünk!

Ezek után valóban nem csodálkozunk, ha egy szép napon az egész vámpostai intézmény csődöt mond. Ilyen viszonyok mellett bűnös könnyelműség

a jelenlegi állapotokat továbbra is fenntartani.

A póstaigazgatóság reputációja és a közönség érdekében követeljük, tessék azonnal megszüntetni a középkorra emlékeztető kintzókamrát, amely valóságos szegényfoltja az állami adminisztrációnak. Tessék emberhez méltó helyiségekben elhelyezni ezt a fontos intézményt, úgy a benne dolgozó alkalmazottak, valamint a köz érdekében is. A tisztviselő is ember, aki ha mást nem, legalább annyit követelhet az államtól, hogy felelősségteljes munkáját méltóbb és emberibb keretek között végezhesse.

viselő szólalt fel. Fábán tegnapi beszédében reá, mint tanura hivatkozott. Kijelenti, hogy egyáltalán nem volt tudomása arról, amit Fábán Sztranyovszky államtitkárral kapcsolatban tegnap mondott. Csak ma hallotta, hogy az államtitkárnak aktát adtak át és csodálja, hogy Fábán a felszólalása előtt nem kérdezte meg őt, holott neki tudnia kellene arról, ha Csongrádon valami történt volna.

Fábán Béla emelkedett ezután szólásra és hosszabb jelentést olvasott fel, amelyet Tóth István csongrádi polgármester bizalmasan küldött Csongrád város közállapotairól és politikai viszonyairól. A jelentésben a polgármester utal arra, hogy bár a bíróság a bombamerénylet gyanúsítottait felmentette, a város közönségéből nem törölhető ki az a meggyőződés, hogy a tettesek mégis ők voltak. A helyzet azóta megváltozott, amennyiben visszavonás támadt a fajvédő párt tagjai között és részben újabb bizonyítékok, részben a meglévő bizonyítékok erősebb alátámasztásával, a pör eredményes újrafelveteléről lehet szó. Mint nyomós bizonyítékokra, több nyilatkozatra hivatkozott a polgármester, amelyek alapos támaszpontot nyújtanának az újrafelvetel sikeréhez.

Sztranyovszky belügyminiszter nyomban válaszol. Fábán Béla tegnapi felszólalása után nyomban vizsgálatot indított és megállapította, hogy azt a jelentést, amelyet Fábán Béla most idézett, a belügyminisztérium is megkapta. A felvilágosításokat azzal a nyugalommal óhajtja megadni, aminőt az ügy megkíván.

Részletekbe nem mehet bele, mert folyamatban levő ügyről van szó. 1926. május 25-én a belügyminisztérium tájékoztatást kért az államrendőrség útján, a csongrádi bűnperről. Szalay szegedi kerületi rendőrkapitánytól jelentés érkezett, melyben hangsúlyozza, hogy előreláthatóan ki fog törni az egyenetlenség és visszavonás a gyanúsítottak között és leleplezések következhetnek. A célszerűség némi várakozást igényel, mert most még nincsenek olyan adatok, amelyekre sikerrel lehetne újabb nyomozást indítani. A megügylés és adatgyűjtés folyamatban van és amint elegendő támpont lesz, a szegedi királyi ügyészség a nyomozást folyamatba teszi.

A beérkezett jelentést Sztranyovszky államtitkár „Issekutz” jelzéssel látta el és átadta a közbiztonsági osztálynak, ahol Boor tanácsos kezébe került és ő folytatja a nyomozást. Boor személyesen tárgyalt Szalay főkapitánnyal és Hetényi főkapitányhelyettesével is. Az ügy most folyamatban van. Amíg nem jön jelentés arról, hogy az újrafelvetelre alkalmas megfelelő adatok állanak rendelkezésre, a belügyminisztérium további lépést nem tehet.

En bebizonyítottam — fejezte be beszédét a belügyminiszter —, hogy a belügyminisztérium és tisztviselői, akik ezzel az ügygel foglalkoztak, megtették kötelességüket. Fábán képviselő ur azzal vádolt meg engem és államtitkáromat, hogy gyilkosságot és gyilkosokat palástolunk. A leghatározottabban visszautasítom Fábán Béla állításait és kérem, hogy álljon vádjával a bíróság elé. Mi emelt fővel állunk a független magyar bíróság elé. Ha a képviselő ur ezen mosolyog és azt mondja, hogy mi elégtételt kérünk és ha nem kapunk, módot fogunk találni arra, hogy nekünk elégtételt adjon.

Sztranyovszky belügyminiszter beszédét óriási tapsal fogadta a jobboldal és a közép, majd Fábán Béla szólalt fel személyes megtámadtatás c. mén. Nagy zaiban és állandó közbekiáltások közepette kijelentette azt, hogy amióta Sztranyovszky az államtitkár ebben az ügyben semmi sem történt.

Fábán Béla egyébként tegnap délután Sándor Pál és Baracs Marcel útján lovagias elégtételt kért Sztranyovszky államtitkártól, mert Sztranyovszky őt hitvány rágalmazónak minősítette. Az államtitkár a provokációt tudomásulvette és kijelentette, rövidesen megnevezi megbízottait.

Viharos ülés a magyar parlamentben Fábán Béla demokrata képviselő vádaskodása miatt

A magyar belügyminiszter elégtételt követel az alaptalan gyanúsításért

Budapestről jelentik: A politikai élet teljesen a képviselőház tegnapi ülésén történt izgalmas események hatása alatt áll. Nagy érdeklődés nyilvánul a várható fejlemények iránt. A képviselőház tegnapi ülésére olyan képviselők is eljöttek, akik csak nagyrítván láthatók a parlamentben, így például Héjjas Iván, aki a képviselőház összehívása óta tegnap negyedszer jelent meg a parlamentben. Igen korán megjelent a házban Rassay Károly is, aki félórás tanácsko-

zást tartott az ellenzéki vezetőpolitikuskal.

Fábán Béla megérkezése után felkereste Zsitvay Tibor házelnököt és napirend előtti felszólalásra kért engedélyt. A házelnök nem járult hozzá a napirend előtti felszólaláshoz és így Fábán Béla a napirend megállapítása során mondotta el beszédét, a tegnapi ülés eseményekkel kapcsolatosan.

A hárszabály revízióról szóló napirend tárgyalása után elsőnek Greskovics kép-

Anglia háborús külügyminisztere haszontalannak minősíti a háborús felelősség megállapítását a békeszerződésekben

Londonból jelentik: Lord Grey, aki a háború kitörésekor Anglia külügyminisztere volt, emlékiratainak most megjelent új kiadásához írt előszavában élesen elítéli, a békeszerződéseknek azokat a szakaszait, amelyek kizárólag Németországot, illetve szövetségeseit teszik felelőssé a háborúért. Nagyon szerencsétlen intézkedés volt — agy — mond — hogy a békeszerződésekbe egyálta-

lán levettek egy ilyen paragrafust, amely még a jóvátételi követelések szempontjából is teljesen felesleges és céltalan volt, erkölcsi tekintetben pedig egyenesen haszontalan, mert nem lehet semmi erkölcsi hatása annak, hogy akár egyéneket, akár nemzeteket erőszakkal kényszerítsenek bűnbevallás aláírására.

A beográdi Teraziján letartóztatták Berglesz Rudolf rablógyilkost, aki meggyilkolta Danabas bitolji milliommost

Ezer darab Napoleonaranyat és félmillió dinár értékű ékszerrel zsákmányolt a gyilkos

Néhány hét előtt nagy feltűnést keltett Bitoljban Danabas görög származású milliommos meggyilkolása, akit a tettes fényes nappal lemészárolt, majd ezer darab Napoleon aranyat és fél millió dinár értékű ékszerrel rabolt tőle. A gyanú ekkor Berglesz Rudolf, zagrebi származású szabómesterre irányult, aki csak nemrég érkezett Bitoljba, ahol egy kis üzletet nyitott. A rendőrség le is tartóztatta a tettest, aki azonban már letartóztatása másnapján kibontotta a fogház falát és megszökött.

Azóta az egész ország rendőrsége hajszolta a gyilkost, akit azonban nem sikerült elfogni. Berglesz az egész idő alatt Beogradban bujkált, ahol álnév alatt lakott egy özevgyasszonynál.

A napokban névtelen levél érkezett a bitolji rendőrséghez, amelynek írója arra figyelmeztette a hatóságot, hogy a régóta keresett gyilkos Beogradban bujkál. A feljelentés alapján a bitolji rendőrség egy detektívje Beogradba utazott s a fővárosi rendőrség segítségével napokig kutatott a gyilkos után, aki azonban megneszelte a bajt s kiköltözött eddigi lakásából.

Kedden délután Hadzsimaljevic beogradi rendőrtisztviselő a bitolji detektív társaságában a Teraziján sétált, amikor a detektív a „Moszkva” kávéház előtt észrevette a gyilkost. A következő pillanatban

Hadzsimaljevic rendőrtisztviselő már Berglesz mellett termett s egy ügyes dzsiu-dzsiu fogással

ártalmatlanná tette.

A gyilkos elsápadt s a következő pillanatban védekezni próbált, de a rendőrtisztviselő olyan erősen fogta az egyébként bikaerejű gyilkost, hogy az meg sem tudott moccanni.

A szokatlan jelenetre nagy esődület támadt s csakhamar előkerült két esendő is, akik megkötözték és a rendőrségre vitték a régóta körözött rablógyilkost, aki

most már töredelmesen bevallotta, hogy csakugyan meggyilkolta és kirabolta a bitolji milliommost.

A pénzre vonatkozólag azonban nem akart részletes felvilágosítást adni s csak annyit vallott be, hogy a dukátok jelentékeny részét már elköltötte, mert, ugymond, költséges passziói voltak, azonkívül egy görög származású artistánót kellett eltartania, aki szintén sok pénzébe került.

A rendőrség megállapította, hogy Berglesz Rudolf Zagrebben is több bűneseményt követett el, minden alkalommal azonban, amikor a fogházba került, titokzatos körülmények között sikerült megszöknie.

Amikor egyszer kihallgatásra vitték a rendőrtisztviselő elé, a rendőrségi épület folyosóján leütötte a melléje rendelt fogházörököt s a következő pillanatban már kiugrott az épület kapuján.

A rablógyilkost erős esendőri fedezettel Bitoljba szállítják.

Közvetlen vasuti összeköttetést kíván Szombor Beográddal

Nemesak Szombor város lakóságának, főleg kereskedőinek, de a környékelieknek is régi séréme az, hogy az ország fővárosával vasuti összeköttetése hihetetlenül rossz. Aki nem akar vicinálisokon bumlizni, kénytelen Szuboticára utazni, ott jó ideig várakozni s a hosszabb ut miatt költség-többlettel a fővárosba utazni. Sokan lemondanak a drága és hosszadalmas utról sem hogy annyi időt veszítsenek, ami azután nem csak az államvasutaknak, hanem a főváros idegentorgalmának is kárára van. Noviszádon át körülbelül 60 kilométerrel lenne rövidebb az út Beogradba, azonban a Szombor—Noviszád között közlekedő vicinális hosszú menetideje és pontatlansága miatt ezt az utat senki sem használja. A kérdés megoldását Szomborban úgy gondolják, hogy Noviszádon át közvetlen vonatokat kellene indítani Szomborból Beogradba. A menetidő nagy mértékben megrövidíthető lenne, ha az egyes állomásokon a vonatok rövidebb ideig állnának s személyvonatoknál av éget nem érő tolatásokat beszüntetnék. Körülbelül két év előtt már egyszer komoly mozgalom indult meg Szomborban e kérdés megoldására. A mozgalom élére az új radikálisok vezetői állottak, akik az azóta már megszűnt lapjukban a Somborska Rees-ben már gyorsvasuti összeköttetést is

követeltek Beográddal. Az ifjú radikálisoknak a párton belül szenvedett akkori veresége azonban lelohasztotta a vasut ügyben megkezdett agitációjukat, amikor meg uralomra kerültek sok minden mellett erről is megfeledkeztek. Most mint értesülünk újabb mozgalom készül ebben az ügyben. Egyik igen tekintélyes s nagy szerepet játszó kereskedő kijelentette, hogy úgy a városi közgyűlésen, mint a tartománygyűlésen indítványozni fogják, hogy ennek a kérdésnek megoldása érdekében írjanak fel a kormányhoz s ugyanesak lépéseket tegyenek a Lloyd-nál s a Bácskai Gazdasági Egyesületnél is, hogy a mozgalmat támogassák. Az új és gy orsvasuti összeköttetésnek Noviszád, Ódzsaci és a közbeső helységek is hasznát látnák s ezért remélik, hogy ezeken a helyeken az érdekelték meg a hatóságok is hathatósan támogatni fogják az újból feléledő mozgalmat.

SULYOK - FEST - TISZTIT

Gyászruhák festése 24 óra alatt. Feltűnő olcsó árak. - Plissirozást vállalok. - Futoška ulica 12.

A belga kormány nem hajlandó engedékenységre a jóvátétel kérdésében

Párisból jelentik: Az Echo de Paris közli Bazelből, hogy Parker Gilbert brüsszeli útja teljes sikertelenséggel végződött. A belga kormány semmilyen áldozatra sem hajlandó a jóvátétel kérdésében, mert jelenlegi költségvetésében a háborús terhek még három és félmillióval szerepelnek, holott a német jóvátétel előbbi összege Belgium számára esupán egy milliárd. A belga kormány ellenkezőleg arra akarja felhasználni Gilbert brüsszeli útját, hogy újolag követelje annak a hat milliárd márkának a visszafizetését, amelyet a németek a megszállás alatt bocsátottak ki. A belga kormány azt sem tartja kivihetőnek, hogy amint hirtelen jár, a pénzügyi szakértők konferenciáját Brüsszelben tartsák meg.

A futaki falu rémének halála a bíróság előtt

A törvényszék felmentette a vádlottat

A noviszádi törvényszék büntető tanácsa Primovics Jovan elnöklété alatt tegnap ítélezett Hiel József 19 éves futaki cipészsegéd ügyében. Az ügyészség szándékos emberölés büntetével vádozta Hiel Józsefet, mert ez év február 12-én Ofutakon egy bottal kétszer fejbeütötte Till József katonazenészt. Till József a kapott ütések után meghalt.

A tegnapi tárgyaláson Hiel József azzal védekezett, hogy Till József állandóan üldözte őt, sértegette, sőt január végén és a kritikus napon is arcul ütötte. Ő mindig kitért Tillnek, ez azonban többször kijelentette, hogy nem bírja őt. Február 12-én Ulrich Istvánnak azt mondta Till, hogy ha az életébe is kerül, de elintézi Hiel Józsefet. Aznap tényleg a kocsmában támadt reá bajonettel Till, majd amikor a kocsmáros közbelépett, eltávozott, de egy sötét uccasarkon megleste és bajonettel támadt rá. Ő a nála levő bottal kétszer feléje sújtott, amitől Till elesett. Később tudta meg, hogy Till meghalt.

A kihallgatott tanúk is mind igazolták, hogy Till üldözte Hiel Józsefet és megfenyegette, hogy végez vele. Till különben is verékedő természetű volt.

Az orvosszakértők szerint Till József szivbajos volt és az izgalom következtében szivszélhűdés is érthette, mert az ütések csak könnyebb sebesülést ejtettek rajta. Nincs azonban kizárva az sem, hogy amikor elesett agyrázkódást szenvedett.

Pavlovics Branisláv ügyész, a bizonyító eljárás befejeztével módosította vádindítványát és haláltokozó súlyos testi sértéssel vádozta Hiel Józsefet. Az ügyész után dr. Aradszki Mita mondta el védőbeszédét, amelyben rámutatott arra, hogy Hiel Józsefet semmiféle felelősség nem terheli Till halála miatt, amint az a tanuvallomásokból kiderült és ezért védenca felmentését kérte.

A bíróság fél órai tanácskozás után hirdette ki az ítéletet és teljesen magáévá téve dr. Aradszki Mita védőügyvéd álláspontját

Hiel Józsefet felmentette a vádalól.

Dr. Aradszki Mita védőügyvéd és Hiel József megnyugodtak az ítéletben, míg az ügyész fellebbezett ellene.

— **Akinek a gyomra fáj, bélműködése megrekedt, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, keze reszket, emlékezőképessége csökken, annál naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza az emésztést, leszállítja a magas vérnyomást és jó közérzetet teremt. A forró égő országokban észlelt orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz hatását különösen vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek a váltólázal együtt lépnek fel. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.**

Halva találták tegnap délelőtt a noviszádi kórház megfigyelőosztályán Plavsics Koszta vendéglőst, akin kedden kitört az elmebaj

Az orvosok megállapították, hogy hirtelen szivgyengeség következtében lépett fel a halál

Megírtuk tegnap, hogy Plavsics Kosztán, a Laza Koszties uccá és a Magyar ucca sarkán levő „Trombitás” vendéglő tulajdonosán kedden délután hirtelen kitört az elmebaj. Plavsics Koszta vasárnap váratlanul megbetegedett és ágyának dőlt, családja azonban nem tulajdonított különösebb jelentőséget a betegségnek, amely egyébként is muló természetűnek látszott. Az erőteljes, 38 éves ember, aki élénk szerepet játszott a noviszádi sportéletben is, még szombaton délután fentjárt a városházán, hogy az „Achilles” kerékpáregylet sportpályája érdekében közvetítsen a polgármesternél és amikor hazajött, gyomorfájásról és rosszulról kezdett panaszkodni. Felesége Gyülvészi Klárka azonnal orvost hivatott, aki azonban semmiféle komolyabb tünetet nem állapíthatott meg a betegben.

Kedden délelőtt Plavsics Koszta zavaros viselkedésével keltette fel családja figyelmét. Arról panaszkodott, hogy láthatatlan ellenségek üldözik, akik az életére törnek, majd követelte, hogy a szobában levő esillart távolítsák el, mert a csillár mögött géppuskák vannak elrejtve. Az azonnal előhívott orvos megállapította, hogy a vendéglőstön kitört az elmebaj, amely üldözési mániában nyilvánul meg.

A délután folyamán azután dühöngeni kezdett a szerencsétlen ember, az udvarról egy téglát kapott fel s azzal a rendőrségre akart rohanni. Az orvos injekciót adott a betegnek, de az injekció nem nyugtatta meg, úgy, hogy most már mint ön és közveszélyes örültet a kórházba kellett szállítani.

Bauer dr., az „Achilles” egyleti orvosa vállalkozott erre a nehéz feladatra, aki még

a délután folyamán

három kórházi ápoló segítségkocsin a kórházba szállította a szerencsétlen embert.

Az elszállítás nem ment a legsimábban, mert amikor Bauer dr. a kórház előtt lezárt, hogy az ügyeletes orvosokkal megbeszélje a beteg elkülönítését, Plavsics utána akart rohanni s rettenetes dühöngeni kezdett. Az ápolók csak nagynehezen tudták megfékezni az izgatott embert, aki csak akkor nyugodott meg, amikor az orvos ígéretet tett, hogy másnap már visszatérhet családjához.

Első pillanatban nem látszott súlyosnak az állapota, miután azonban a beteg ismét dühöngeni kezdett,

a kórház megfigyelőosztályának egyik külön cellájában helyezték el,

ahol a beteg meglehetősen nyugodtan töltötte az éjszakát.

Tegnap délelőtt 11 órakor Bauer dr. ismét kiment a kórházba, hogy meglátogassa a beteget. Amikor a cellába lépett, megdöbbenő látvány tárult a szeme elé.

Plavsics Koszta elnyújtózva feküdt a cella padlóján s kínos hörgése elárulta, hogy utolsó perceit éli.

Az orvos azonnal injekciót adott a betegnek, de már nem segíthetett rajta. Néhány perccel 11 óra után a szerencsétlen ember meghalt.

Az orvosi vizsgálat megállapította azt, hogy hirtelen fellépett szivgyengeség okozta Plavsics halálát.

Halálra ítélte a fellebbviteli bíróság a Novi Becsej és Kumán közti országuton elkövetett rablógyilkosság tettesét

Marinae Szevetszláv Ráda 24 éves kumáni földműves a múlt év december 26-án Novi Becsére ment, hogy egy kereskedőtől, akinek sertéseket adott el, pénzt kérjen. Novi Becsén véletlenül találkozott Jeremics Predrag kumáni emberrel, aki megkérte, hogy segítsen neki disznóvásárlásnál, mivel ő süket is, meg nem is jól lát. Marinae, aki disznókupece volt szívesen vállalkozott erre és közösen kerestek sertést, de nem találtak a piacon kedvükre valót. Erre elindultak haza Kumán felé, utközben azonban még benéztek az országut mentén levő szálásokba, de sehol sem tudtak megalkudni.

Délfelé leültek egy kút mellé ebédelni Jeremics Marinaeot is megkínálta. Marinae el is fogadta az ételt, közben azonban már azon gondolkodott, hogyan tudná elvenni Jeremicsstől a nála levő 370 dinárt. Miután már nagyon közel voltak Kumán községhez Marinae gyorsan kellett cselekedni. A rablás gondolata annyira lekötötte figyelmét, hogy nem látta az országúthoz közel levő juhászokat, akik ily módon szemtanúi voltak a későbbi eseményeknek.

Marinae elővette botját és Jeremics fejére kezdett ütni, amikor az menekülni próbált, Marinae utána futott,

rátérdelt és átvágta a torkát, úgy hogy csak a gerince tartotta Jeremics fejét

azután magához vette a pénzt és elmenekült. A juhászok rögtön odafutottak, de akorra Jeremics már halott volt, Marinae pedig el-

tűnt szemük elől. Jelentették az esetet a csendőrségnek, amely hamarosan letartóztatta Marinae Szevetszláv Rádát és bekísérte Beeskerekre a fogházba.

Marinae a vizsgátozó előtt beismerő vallomást tett, mire az ügyészség rablógyilkosság vádját emelte ellene. A beeskerek ki törvényszék ennek alapján

kötél általi halálra ítélte

Marinae Szevetszlávot.

Fellebbezés folytán tegnap tárgyalta az ügyet a noviszádi fellebbviteli bíróság büntetőtanácsa dr. Gyurgyev Bosko elnöklete alatt. Az elítelt azzal védekezett, hogy ő nem követett el rablógyilkosságot, mert Jeremics Novibecsén neki adta a pénzt. Amikor ebédelték ő lehajolt és ekkor úgy tűnt neki, mintha Jeremics rátámadna, védekezni akart ellene botjával, utána pedig vérborult a szeméire és nem tudja, hogy mi történt.

Az ügyész vádbeszédében teljes egészében fentartotta a vádat. A hivatalból kirendelt védő, Arsenijejevcs Milorád kérte a bíróságot, hogy fogadja el a vádlott védekezését annál inkább, mivel az epileptikus és ne ítéljen halálra egy 24 éves fiatalra.

A bíróság hosszabb tanácskozás után hirdette ki ítéletét és

jóváhagyta az elsőfoku bíróság halálos ítéletét

Dr. Gyurgyev Bosko tanácselnök azután felszólította a védőt, hogy adja be nyolc na-

pon belül a kegyelmi kérvényt.

Arsenijejevcs Milorád az ítélet ellen semmisségi panaszt adott be a semmitőszékhez.

Románia nyolcmillió font stabilizációs kölcsönt kap

Londonból jelentik: A Daily Telegraph pénzügyi rovatvezetője szerint, a román kölcsöntárgyalások eredményes befejezése néhány napon belül várható. A román kormány már megállapodott a francia nemzeti bankkal a stabilizációs terv részleteiben. Eszerint a lej, a nyolcszáz angol font körül stabilizálják. A felveendő nemzetközi kölcsön nyolcmillió font lesz, amelynek csak igen csekély részét boesajítják ki Londonban, a legnagyobb részét Newyorkban és Párisban. Biztosítékul bizonyos állami jövedelmeket kötnek le és a pénzügyi ellenőrzést egy autonóm testületre bízzák, hogy a politikai függőség lehetőségét elkerüljék. A kölcsön tényleges kibocsátásáról, csak az amerikai elnökválasztás után lehet szó.

Hordóból locsolják Noviszádot

Noviszád „köztisztasága” most már igazán siralmas vagy inkább nevetséges képet mutat. A locsolótank napok óta nincs üzemben, mert elromlott és helyette egy vízeshordóval locsolják Noviszádot. Miután ez mindennek inkább megfelel csak annak a szerződésnek nem, amelyet a köztisztasági vállalkozó kötött a várossal, utánajártunk, hogy mit szándékozik a városi tanács tenni, hogy kiemelje városunkat ebből az ázsiai állapotból. Két hónappal ezelőtt utasítást kapott Gjakovics Simeon köztisztasági vállalkozó, hogy rendezkedjen be motorikus erővel való uccatisztításra, vagy felbontja a város ay ele kötött szerződést. Addig is azonban, míg motorikus erő nem áll rendelkezésére, 52 emberrel tartozik tisztítani az uccákat. Azt azonban senki sem hiszi el, hogy most tényleg 52 ember seprí Noviszád uccáit. A motorikus erővel való uccatisztításból sem lesz egyelőre semmi, mert a város különböző gyáraktól kért ajánlatot egy locsoló-, seprő- és szeméthordó-autóra de megfelelő ajánlatot nem kapott. Egyelőre tehát továbbra is vízeshordóval fogja locsolni a várost Gjakovics Simeon, amíg nem fagy, akkor pedig már nem kell locsolni. Noviszád lakossága pedig élvezheti a port, piszkot és szennyet továbbra is.

Rádió-műsor

Csütörtök, október 25.

Zagreb. 13.15: Gramofonzene. 17: Délutáni hangverseny.

Budapest. 18.30: Az új Stúdió megnyitóünnepélye és diszhangversenye. Az egész estét kitöltő műsor. Rendezi: Gyarmathy Sándor.

Bécs. 10: Közvetítés Hamburgból. 16: Délutáni hangverseny. 19.30: Gounod „Faust” című operájának előadása.

Berlin. 17: Zongorahangverseny.

Brüsszel, 18.30: Kamarazene. 20.15: A házizenekar hangversenye.

Hamburg. 17: Délutáni zene. 20: Előadás és zenekari hangverseny.

Krakkó. 20.30: Esti hangverseny.

Lahti. 20: Kamarazene.

Milánó. 16.30: Kamarazene. 20.50: Egy opera közvetítése.

München. 12.55: Citeradno. 17.30: Délutáni hangverseny. 19.30: Zenekari hangverseny. 20.41: Hegedűhangverseny.

Prága. 19.30: A cseh filharmonikusok hangversenye.

Róma. 17.30: Délutáni hangverseny. 20.45: Fall Leo „Dollárkirálynő” című operettjének közvetítése.

Szambul. 19.30: Szórakoztató zene. 19.15: Török zene. 21.40: Esti hangverseny.

1928. Október 25. Csütörtök

Római katolikus: *Krizantém*. Protestáns: *Krizantém*. Görög keleti: (Október 12) *Prv. Gor.* A nap kel 6 óra 14 perckor nyugszik 4 óra 46 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Az egész országban derült idő volt.

Időjósítás: Továbbra is derült, meleg idő várható

— **Szenttéavatás.** Rómából jelentik: XI. Pius pápa az idén Morus Tamás volt angol kancellárt és Fischer János püspököt szentté avatja.

— **Eltörlik Mexikóban az új egyházi törvényt.** Newyorkból jelentik: Valószínű, hogy rövidesen törvényjavaslat kerül a mexikói kongresszus elé, amely hatályon kívül helyezi az új egyházi törvényt.

— **A noviszádi szerb nők jótékonyági egyesülete** felkéri mindazon tagjait, akik bármilyen formában résztvettek a „Vardar” parancsnoki hajó hadilobogójának előkészítési munkálataiban, hogy a női iparosiskola helyisegeiben (Zsitni trg 20.) délelőtt 8—12 és délután 2—6 óra között, bezárólag október 30-ig írják alá az emlékiratot, amelyet Szt. Lukács napján a lobogóval együtt ünnepélyes keretek között átadnak a „Vardar” parancsnokának.

— **Kinevezések a tanári karban.** Őfelsége a király, Sztajics Vasza noviszádi fiugimnáziumi tanárt a szubotici fiugimnázium igazgatójává nevezte ki, Garics Janko szubotici fiugimnáziumi igazgatót pedig a szombori tanítóképződéhez helyezte át igazgatói minőségben. Királyi ukázzal áthelyezték továbbá Kettig Emil gimnáziumi tanárt Belacrkvárról Rumára, Terzin Pavle gimnáziumi igazgatót Szomborból Vukovarra, Szavcsics Danica tanárnőt Noviszádról Loznicára, Adamov Rada gimnáziumi tanárt Velika Kikindáról Veliki Becskerekre és Kujacsics Vera helyettes tanárnőt Noviszádról Cetinjére.

— **Birói áthelyezés.** Spasics Gy. Milorád noviszádi járásbirósági bírót a noviszádi kerületi törvényszékhez helyezték át igazságügyminiszter végzésével ugyanazon minőségben.

— **Az Erdélyi Helikon estélye** Budapesten. Az Erdélyi Helikon néven csoportosult írók, tegnap irodalmi estét rendeztek Budapesten. A megnyitó beszédet dr. Ravasz László református püspök mondta, amire gróf Bánffy Miklós válaszolt. Utána az erdélyi írók olvastak fel költeményeket és elbeszéléseket.

— **Megalakul a kisantant városainak Szövetsége.** Prágából jelentik: A Vecser írja, hogy Bukarest főpolgármestere azzal fordult Prága főpolgármesteréhez, hogy kezdeményezze a kisantant városai szövetségének megalakítását. A szövetség elnevezése francia lenne, valamint francia lenne a hivatalos nyelve is. A Vecser ehhez azt fűzi hozzá, hogy a csehszlovák városok szövetsége ez ügyben már érintkezésbe lépett a jugoszláv városok szövetségével.

— **A vendéglőkre vonatkozó rendelet.** Néhány nap óta egy bizottság dolgozik a vendéglők, kávéházak és éttermekre vonatkozó rendelet megszövegezésén. A bizottság tagjai Devecserszki pénzügyminiszteri, Pirkmajer, Vlaskalics és Jankovics belügyi inspektorok, ezenkívül néhány szakember. A rendelettervezetet rövidesen eljuttatják az érdekelt szervezetekhez és főispánokhoz hozzászólás céljából.

— **Az Antonia a noviszádi színházban.** Ma este ismét Lengyel Menyhért világsiker aratott vigjátékát mutatja be a noviszádi szerb színházársulat. A címszerepet Haritonovicsné alakítja.

Megszüntek a zavargások a budapesti egyetemeken

Budapestről jelentik: Az egyetemek tegnap délelőtt visszanyerték régi, megszóított képüket. A központi egyetem szerb-uccai frontján, ahol az elmúlt napokban állandóan kisebb csoportosulások voltak, tegnap már alig lehetett látni itt-ott egy-két diákot. A bezárt közgazdasági fakultás előtt sem volt semmiféle csoportosulás. A központi egyetem szerb-uccai részén néhány lovasrendőr állott készenlétben, de különben sehohsem lehetett látni rendőri készültséget. Az előadásokat a műegyetem és a közgazdasági fakultás kivételével mindenütt a legnagyobb rendben tartották meg, incidens sehohsem történt.

A tegnapelőtt este előállított 219 embert tegnap reggel elbocsátották a kerületi kapitányságról. Az előállítottak közül 180 ellen megindították a kihágási eljárást esendhaborítás és botrányokozás címén.

Klebelsberg Kuno gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap délelőtt a kép-

viselőház folyosóján a következőket mondotta:

— Az egyetemek bezárása igen gyorsan bekövetkezhet. Egy szálon függ az egész, amelyet bármely diák elvághat, ha rendet bont. Az egyetem megnyitása azonban már sokkal nehezebb, mert akkor az ifjúságtól éppennygy, mint a tanári kartól megfelelő garanciákat kell kapnom, hogy amennyiben az egyetemek kapui újból megnyílnak, semmiféle rendbontás elő nem fordul.

Debrecenben még tüntetnek

A debreceni egyetemi ifjúság egy része tegnap felvonulást rendezett a Főterre, a rendőrség azonban a kellő időben közbelépett és visszazoritotta őket a kollégium udvarára. Itt egy fiatalember revolvért rántott, de a körülötte állók megakadályozták, hogy lövést adjon le. A rendőrség a helyszínen megkezdte az igazoltatást.

— **Flesch Magda** Novisad, **Friedenthal István dr.** orvos Budapest, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Winterri Rudolf Szomborban.** Winterri Rudolf, a kiváló telepata és grafológus néhány napra Szomborba utazott, ahol máris nagy sikereket ért el kiváló képességeivel úgy a telepátia, mint a grafologia terén.

— **Jugoszlávia elkerülésével expresszvonat épül Róma és Konstantinápoly között.** Milánóból jelentik: Olaszország új keleti expresszt épít Róma és Konstantinápoly között. Az expresszvonat ezt az utat 21 óra alatt fogja megtenni. A vasutvonal Albánián és Görögországon keresztül fog haladni Jugoszlávia elkerülésével.

— **Derült, meleg időt várnak Magyarországon.** Budapestről jelentik: Az ország keleti részein is érezhetővé vált az éjszakai lehülés. Debrecenben a minimum 3 fok Celzius volt. A Dunántul nyugati részén, ahol eső is esett, a felhősödés megakadályozta a kisugárzást. A nappali maximumok, némi hőcsökkenés ellenére, még mindig jóval magasabbak a normálisnál. Budapesten tegnap délben 14 fok Celziust mutatott a hőmérő. Időjósítás: Derült, vagy gyengén felhős idő nappali felmelegedéssel.

Vinkovics fatelep Futaki ut (Korház mellett) raktáron tart tűzfát, porosz kőszemet, bécsi és felső sziléziai kokszot, retorta faszenet és tetőcserepet. Telefon 22-57.

— **Egy váltóperesítés következményei.** A noviszádi törvényszék 1928. február 14-én két évi fegyházra ítélte Garics Nikola noviszádi kereskedőt váltóhamisítás miatt. Garics Nikola ugyanis 1925 november 8-án Brzák Györgye rendeletére 90.000 dináros váltót adott ki, amit Vukovojac Ilija kereskedő elfogadott. A váltó 1926. február 8-án volt esedékes. Garics Nikola a váltón levő aláírását meghamisította, amennyiben azt kijavította Garics Nikola Cseda névre és perrelte a váltón aláírt kezéseket. A polgári per alkalmával azonban kiderült a hamisítás, mire az ügyészség vádat emelt Garics ellen. Elsőfokon el is ítélték két esztendőre, másodfokon hat hónapi börtönre szállították le a büntetést. Fellebbezés folytán tegnap tárgyalta az ügyet a semmitőszék és dr. Le-maics Jovan védőügyvéd beszéde után megsemmisítve a másodfoku ítéletet, utasította a feljebbviteli bíróságot a bizonyítás kiegészítésére és új ítélethozatalra.

— **Este tíz órakor jelenti a budapesti meteorológiai intézet:** Az időjárás helyzetében nem változott. Az idő Északnyugateuropában nyugtalan, Kelet-, és délkelet-europában inkább derűs, helyenként reggeli köddel. Prognózis: Az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

AZ 1928/29. ÉVI DIÁKNAPTÁR HORVÁT, SZERB ÉS SZLOVÉN NYELVEN, TEHÁT HÁROM KÜLÖNBÖZŐ KIADÁSBAN JELENT MEG.

A külföld humora.

CSENDELET.

— Tegnap gondolat-átvitelt játszottunk. Eldugtunk egy gombostűt és a papának ki kellett találni, hogy hol van.

— És rájött?

— Hogyne. Azonnal, amint leült.

(Boston Transcript)

ELMÉLKEDÉS.

— A baj az, hogy nem vagyok bigámista, tehát csak egy feleségem van. Mégis az a furcsa, hogy egy feleségemmel több van mint kellene.

(London Opinion)

A JÓ SZAKÁCSNÉ.

— Mari, ma többre kell főzni, mert egy vendég lesz ebédre.

— Igenis. És hogyan főzök, kérem? Hogy máskor is eljőjön, vagy hogy soha többet ne jőjön?

(Fliegende Blätter)

A BUBI.

— Én, uram, sohasem engedném meg a feleségemnek, hogy levágassa a haját.

— De hiszen a nagyságos asszony bubit hord.

— Az mindegy. Nem az én engedelmemmel.

(Jugend).

A RAVASZ EMBER.

— Barátom, azelőtt a saját horkolásom minden éjszaka felébresztett. De most segítettem magamon.

— Hogyan?

— Átmentem aludni a szomszéd szobába. Oda nem hallatszik át.

(Péle-Méle)

— Megmondtam Hansnak, hogy én nem vagyok olyan lány, aki randevukat ad. Holnap pont két órakor a Brandenburgi kapunál leszek, a többit a véletlenre bízom.

(Meggendorfer)

TÁRLATON

— Ez egy híres bankár arcképe.

— Az lehetetlen. Hiszen a saját zsebében tartja a kezét.

(Péle-Méle)

JEGYESEK.

— De azt előre megmondom, hogy ha feleségül megyek magához, legalább három cselédet akarok.

— Lesz magának harminc is, drágám. Csak nem egyszere.

Prima VÁSZNAK 82 cm. széles métere 14 din.

Mintadarabot próbára kívánatra ingyen küldök.

HOLIK RUDOLF

az „Uj menyasszony”-hoz Novisad Kr. Alexandra 12.

— **Gazdatanfolyam Szentán.** A Munka című szubotikai gazdasági hetilap kezdeményezése alapján szerb és magyar nyelvű két hónapos tanfolyam nyílik gazdaifjak részére Szentán december elején. A tanfolyam ingyenes, csak a legszükségesebb kiadások (terem, fűtés és világítás), továbbá a látogatási bizonyítvány bélyegilletékre fejében fizetnek a hallgatók 100 dinárt. A tanfolyamon a Vajdaság legelső szakemberei tartanak előadásokat a gazdákat leginkább érdeklő tárgyakról. Jelentkezések az illetékes gazdakörök útján november 15-ig. A tanfolyam támogatását a földművelésügyi minisztérium, a bácskai és beográdi tartomány, valamint valamennyi gazdasági egyesület és gazdakör kiállításba helyezte.

— **Chamberlain angol külügyminiszter résztvesz a Népszövetség decemberi ülésén.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph közli Genfből, hogy Sir Austen Chamberlain, akinek egészségi állapota már jelentősen javult, résztvesz a Népszövetség legközelebbi ülésén, amelyet tekintettel az angol külügyminiszter betegségére, december 10 én tartanak meg, hogy Chamberlainnek addig ideje legyen, a tárgysorozatot át tanulmányozni.

Szörmet

legolesobbban és legjobb minőségben ajánl SILESIA Novisad Pašičeva ulica broj 21.

— **Ford amerikai automobilkirály lesz a kínai nacionalista kormány kereskedelmi minisztere.** Párisból jelentik: Az Oeuvre nankingi értesülést közöl, amely szerint a nankingi nacionalista kormány felkérte Fordot, hogy vállalja el a kínai nemzeti kormányban a kereskedelmi tanácsos szerepét. Ez a cím a kereskedelmi miniszteri méltóságnak felel meg. Ford állítólag hajlandó elfogadni a meghívást.

— **Ujabb házbeomlás történt Franciaországban.** Párisból jelentik: Az egyik reggeli lap jelenti, hogy ismét házbeomlás történt, ezúttal Saint Chamonde városában. A gyakori beomlásokat a lapok szerint az a körülmény okozza, hogy a kisebb városok

épületei igen régiak és nagyon elhanyagolt állapotban vannak. A most összedőlt ház egyemeletes épület volt. Szerencsére emberéletben nem esett kár.

BUTOR árban, minőségben utolérhetetlen Részletfizetésre is
HEMLER PÉTER utóda Novisad, Safarikova ul. 30. Telefon 22-56

— **Megérkeztek Kinába a magyar misszionáriusok.** Budapestről jelentik: Az újabban kiküldött magyar misszionáriusok közül Herpy Károly és Keresztes Pál jezsuita hithirdetők megérkeztek Kinába.

— **Veszedelemes rablógyilkost üldöz a kölni rendőrség.** Kölnből jelentik: A bűnügyi rendőrségnek tegnap este sikerült kinyomozni a Heidger testvéreket, akik Dél-Németországban számos rablást követtek el. Egy rendőrtisztviselőt megölték, továbbá Kölnben két másik rendőrtisztviselőt revolverlövésekkel leterítették, amikor szombaton le akarták őket tartóztatni. Ezúttal lövöldözésre került a sor, amelynek folyamán Heidger Henriket, a fiatalabb testvért agyonlőtték, míg az idősebbnek, Heidger Jánosnak sikerült kerekedni. A rendőrség nyomában van.

— **A japán hatóságok kémkedésért letartóztattak két angol tengerésztisztet.** Tokióból jelenti a londoni Daily Mail, hogy a Macedonia brit gőzös második és harmadtisztjét Simonosakiban a japán hatóságok letartóztatták. Azzal vádolják őket, hogy az erődítéseken belül fényképfelvételeket készítettek.

— **Három hajó elhagyta a marseillei kikötőt.** Párisból jelentik: A lapok közlik Marseilledől, hogy tegnap az állami tengerészek segítségével három hajó elhagyhatta a marseillei kikötőt Északafrika felé. Az Echo de Paris marseillei jelentése szerint, a hajók három ezer utast szállítottak el, akik körében leírhatatlan volt az öröm, a szabadulás miatt.

— **Negyvenezer fontért kelt el Ferenc József Szerbiában készült „császár szőnyege.”** Londonból jelentik: Az ugynevezett császár szőnyeg, amely egykor Ferenc József tulajdona volt, és amelyet a jóvátételi bizottság számlájára árverésre bocsátottak,

ismét gazdát cserélt. Az árverésen a szőnyeget egy londoni kereskedő vásárolta meg 23.100 fontért. A szőnyeg most egy amerikai mügyűjtő tulajdonába ment át, aki 40.000 fontért vette meg. A császár szőnyeg négyszáz évvel ezelőtt készült Szerbiában.

— **Uj cigarettafajtát helyeznek forgalomba.** Az állami dohányjüvedék a napokban új cigarettafajtát helyez forgalomba, amely „Bregalnica” elnevezés alatt kerül árusításra. Az új cigaretták a legjobb minőségű dohányból készültek s luxuscsomagolásban, 20 darabos dobozokban 16 dinárért lesz kapható.

— **Zárt ülésen tárgyalja a román parlament a petroleum panamát.** Bukarestből jelentik: A román kormány a ma kezdődő parlamenti időszakban zárt ülésen akarja tárgyalni a petroleum panama ügyét. A letartóztatott képviselők barátai ezzel a tervvel szemben gondoskodni fognak arról, hogy az ügy nyílt ülésen is szóba kerüljön.

— **Olaszország az albán király elismeréséért.** Sztambulból jelentik: Azt hiszik, hogy az olasz kormány lépéseket fog tenni a török kormánynál az albán királyág elismerése érdekében. Török hivatalos körökben azon a nézetben vannak, hogy ez a lépés nem fog eredményre vezetni.

VULKAN FIBRE KOFFEREK, valamint más kofferek nagy választékban nagyban és kicsinyben **F. Dietrich**-nél, Első Vojvodina Fibrebörönd és táskagyár Novisad, Kralja Petra 30.

— **Jogerős az osztrák vörös frontarcosok szövetségének feloszlata.** Bécsből jelentik: Az alkotmánybírók az osztrák vörös frontarcosok szövetségének panaszát, amelyet a szövetségéi cancellári hivatal feloszlato rendelése ellen nyújtott be, mint alaptalant elutasította.

— **Földrengés pusztított Görögországban.** Athénből jelentik: Az elmúlt napokban megismétlődő földrengéseket észleltek Corinthus környékén. A földrengések folytan 35 ház vált lakhatatlanná.

— **A verbászi Gayerék butorgyára ujdonságokat hoz az őszi saisonra.**

(41)

A FEKETE KÉZ

REGÉNY A TÁRSADALMI ÉLETBŐL
IRTA: NEMO KAPITÁNY

Az 1871-ik év első napjaiban egy magas, 30 év körüli fiatalember jelent meg a Brest és Amiens közötti német táborban s arra kérte az őrsparancsnokot, hogy vezesse Guillema porosz tábornok elé.

Kivánságát teljesítették s miután előzőleg alaposan megmózták, csakhamar a tábornok előtt állott.

— Mi a kivánsága fiatalember? — szólította meg a tábornok francia nyelven.

— Névem Henri Gatineau — válaszolta a fiatalember. Rennes-ből jövök és Párisba szeretnék menni. Hallom, hogy a főhadiszállás parancsa értelmében tilos a podgyászbevétel a városba.

— Nagyon helyes — felelte a tábornok.

— Már pedig én arra kérnék engedélyt, hogy ezúttal kivételt tegyenek velem.

— Amennyiben a parancs megengedi, szívesen állok a rendelkezésére. Milyen csomagról van szó?

— Egy kis ládáról, melyet Párisba szeretnék bevinni.

— Hol van az a láda?

— A vasuti raktárban.

— Ha megengedi, személyesen fogom megtekinteni a ládát.

— Ó, nagyon szívesen tábornok ur!

S ezzel a tábornok a fiatalember kíséretében a vasuti raktárba ment, ahol nagymennyiségű podgyász volt felhalmozva.

— Hol az a csomag? — kérdezte a tábornok.

— Ott, mindjárt a legtetetjén.

— Hiszen ez egy koporsó! — kiáltott fel a tábornok meglepetve.

— Igen, egy koporsó.

— S mit akar vele csinálni?

— A koporsóban gyermekem holtteste fekszik, tábornok ur. Útközben megbetegedett s meghalt s most vissza akarom hozni édesanyjának, aki Párisban lakik s még semmit sem tud gyermekének haláláról. Párisban akarjuk eltemetni az apróságot, szabad bevihetem, hogy a koporsót akadálytalanul bevihetem a városba?

— Ez csak természetes uram, annyira embertelenek mégsem vagyunk. Nekem is volt gyermekem s tudom, mi az a fájdalom, amit gyermekünk elvesztése felel érezünk.

— Örökké lekötélz tábornok ur!

— Örülök, ha szívességet tehetek egy mélyen sujtott apának!

— Bevihetem tehát a koporsót a városba?

— Mindenesetre, de csak abban az esetben, ha alávetette magát az előirt formalitásoknak.

— Mik ezek a formalitások?

— Van Önnek rendes utlevele?

— Van, tábornok ur.

— Szabad látnom?

— Méltóztassék!

Az utlevél rendben volt.

— Helyes — folytatta a tábornok. — Most még a másik utlevelet kérem!

— Milyen másik utlevelet?

— A kisfia holttestének utlevelét!

— Ilyennel nem rendelkezem, tábornok ur! Senki sem figyelmeztetett, hogy ilyen okmányra is volna szükségem.

— Enélkül pedig a koporsót nem engedhetem a városba.

— Meg akarja akadályozni tábornok ur, hogy a gyermekemet eltemethessem?

— Nagyon sajnálom, nem teljesíthetem kivánságát! Ha csak...

— Nos? Mégis volna egy megoldás?

— Nyissa fel a koporsó fedelét, hogy az orvos megvizsgálhassa a holttestet.

— Ebbe nem egyezhetek be! Képtelen lennék szegény gyermekem eltorzult arcát viszontlátni!

— Ez pedig az egyedüli mód, hogy a koporsó elszállítását engedélyezzem.

— Nem tehetem, tábornok ur!

— Ezekután szánalom, hogy nem teljesíthetem a kérését!

E szavak után a tábornok hátat fordított a franciának s parancsot adott a tábornokból való eltávolítására.

MÁSODIK FEJEZET

Régi ismerősök

Gatineau ezekután visszatért Amiensbe. A városban érintkezésbe lépett egy léghajótulajdonossal, akinek segítségével a koporsóval együtt mégis sikerült bejutnia Párisba. Ilyen léghajók akkoriban nagy számban álltak a párisiak alkalmazásában, akik ilyen módon jutottak érintkezésbe a külvilággal. A megálló csapatok ugyan tüzelés alá fogták a léghajót, de Gatineau még ugyanaznap simán leszállt az északi pályaudvar előtt elterülő nagy tisztáson.

Gatineau azonnal kocsit után nézett. Akkoriban nagy ritkaságnak számított a kocsit, mert a lovakat a körülzárt város lakossága egyszerűen elfogyasztotta.

Hosszu keresgélés után végre egy kétlovas kocsira bukkant, amely éppen Faubourg St. Antoine felé tartott.

Gatineau magas jutalmat ígért a kocsisnak, ha beviszi a városba.

— Elviszi ezt a kis koporsót is? — kérdezte Gatineau a kocsistól.

(Folytatása következik.)

SPORT

Mi a teendő

Sohasem titkoltuk, hogy a kerület fejelemi ügyvezetésével nem értünk egyet. Sőt szomorú elégtétellel megállapíthatjuk azt is, hogy a sportterkölesök elfajulását előre megjósoltuk. A kerület működésében túlteng az adminisztráció, a futballsport gyakorlati érdekeinek rovására. A jó adminisztrálás elkerülhetetlen kelleke az egészséges futballfejlődésnek, de lehetetlen állapot, hogy míg az egyesületeket a legesekélyebb adminisztrációs mulasztásért meglehetősen súlyos büntetéssel sújtják, a sportszerűtlenül viselkedő játékosok szinte nevétségesen csekély büntetéssel menekülnek a megtorlás elől. Az adminisztráció van a futballsportért és nem megfordítva, mert ha a zöld gyep munkája háttérbe szorul a zöld asztal jelentősége mögött, úgy az a látszat alakul ki, mintha a jó adminisztrációval, a gyakorlati futball körül elkövetett apró dribliket akarnák leleplezni.

A vasárnapi sorozatos botrányok végre talán mégis csak megmozdulásra készítik a kerület Pató Pál urait. Mindenekelőtt végük már egyszer tudomásul, hogy talán a sport az egyedüli olyan szervezkedés, amely nem tűri igazságtalanságot és rafinált sakkhuzásokat, bármilyen szép csomagolásban is találják fel. A legesekélyebb diplomáciai dribli, amit a sport irányítása terén a zöld asztal mellett elkövetnek, tiszteres mértékben megboszulja magát a zöld gyepen. Azután meg végre valahára le kell szálani a lóról és be kell látni, hogy Noviszád mégsem Prága, Bécs vagy Budapest, ahol a több tízezer főre rugó közönséget igazán bajos megregulázni. Noviszádon mindössze 10-15 notórius rendbontót kellene megfékezni és egészen bizonyos, hogy egyesapásra megszűnnének a botrányok. Végül vissza kell állítani a bíráskodás tekintélyét, még pedig úgy, hogy a mérkőzések során abszolút tekintélynek ismerjük el a bírót, viszont ha a bíró hibát követ el, fejelemi uton — de nem a közönség előtt, — a legszigorúbban eljárunk ellene.

Szinte nevétségesnek tűnik, hogy Noviszádon eddig senki ellen sem léptek fel érelyesen a közönség közül. Pedig eléggé könnyű módszerek kínálkoznak a közönség megrendszabályozására. A kerület képviselője, a rendező egyesületek egyik tagja és a rendőr járják végig a tribünöket és udvariasan szólítsák fel a zajongókat, a rendező megzavartatására. Ha a szép szó nem használ, az illetőt vezettessék ki a pályáról és néhány hónapra tiltsák el a mérkőzések látogatásától. Bevezető lépés gyanánt célszerűnek látszik, hogy néhány ezer röpcédulát nyomassanak, amelyek inkább felvilágosító mint fenyegető jelmondatokkal figyelmezteti a közönséget, a rendező megzavarására. Kétségtelen ugyanis, hogy a közönség nagy része azt hiszi, hogy belépti díjáért kedvére kiordíthatja magát a kétszer negyvenöt perc alatt, de ha felvilágosítják arról, hogy a folytonos lármá mennyire káros hatása a játékosokra, bírora és a közönségre egyaránt, egészen bizonyos, hogy felhagy az oktalan ordítózással. Szilárd meggyőződésünk, hogy a közönség udvarias, de emellett erélyes tájékoztatása és ellenőrzése máról-holnapra meglepő eredménnyel járna. Ha az eredmény elmarad, a nagyobb botrányokat ígérő mérkőzéseket a közönség kizárásával kell megrendezni.

A bírói tekintély megóvásának egyik a-

lapfeltétele, hogy a hátulgomboló nadrágot viselő tacesbírókat, hozzáértő, felnőtt sportférfiakkal cseréljék ki. A kerület rendelje el, hogy a mérkőzésekre melyik egyesület állítson határbírókat. Az egyesületek vezetőinek, a játékosoknak és a közönségnek pedig be kell látnia, hogy a bíró is gyarló ember, aki éppúgy tévedhet, mint az egyleti vezetők, a játékosok, vagy a közönség. Hová jutnánk, ha például egy-egy rossz passz, vagy élfuserált lövés esetén a bíró rákiabálna a játékosra úgy, amint ő rákiabálna legközelebb zárt ajtó mögött, a közönség kizárásával játszik le a bajnoki mérkőzést, az egyleti vezetők lesznek azok, akik mozgalmat indítanak a közönség sportszerű viselkedésének helyreigazítása érdekében.

Ugyanezeket a fejelemi rendszabályokat a vidéken is végre lehet hajtani és egészen bizonyos, hogy ha Rumán, vagy Mitrovicán legközelebb zárt ajtó mögött, a közönség kizárásával játszik le a bajnoki mérkőzést, az egyleti vezetők lesznek azok, akik mozgalmat indítanak a közönség sportszerű viselkedésének helyreigazítása érdekében.

A fejelem helyreállításának ütött a tizenkettedik órája. Ha a kerület most sem lép fel érelyesen, még nagyobb lesz a mérkőzések deficitje, mert a közönség elmarad a mérkőzésekről, de bíró sem igen akad majd, aki a noviszádi kerületben bíráskodást vállaljon.

Megszűnt a bírók osztályozása. A J.N.Sz. vasárnapi közgyűlése határozatilag kimondta, hogy a bírók három osztályra való sorsolása megszűnik. A bíróvizsgát sikerrel abszolvál jelöltek úgy mint eddig bizonyos ideig gyakorló bírók lesznek, később tényleges bíróvá minősítik őket. Az első, második és harmadik osztályu rendszerbefoglalás tehát megszűnt.

Bíróküldés az október 28 és november 4-ike között eldöntésre kerülő mérkőzésekre. A beogradi bíróküldő bizottság, az október 28, november 1 és november 4-én eldöntésre kerülő mérkőzésekre a következő bírókat küldte ki: Október 28 Makkabi-Rádnicski tartalék Nemes, Makkabi-Rádnicski ifjuság Fehér, Makkabi I.—Rádnicski I. Zsivánovics, Trgovacski—Rudar (Sabácon) Kojics, Gradjanszki—Zsak (Petrovaradinban) Nikolics. November 1-én Rádnicski—Nak tartalék Rossier, Rádnicski—Nak ifjusági Simonyi, Rádnicski I.—Nak I. Zsivánovics. November 4-én Nak—Makkabi tartalék Fehér, Nak—Makkabi ifjusági Daljev, Nak I.—Makkabi I. Nikolics, Rudar—Trgovacski (Mitrovicán) Simonyi.

Az „Achilles” tisztikara, vezetősége és tagjai ezuton is értesítik a sportbarátokat, hogy felejtethetetlen ügyvezető elnökük Plavics Koszta 3 évi lelkes elnöki működése után f. hó 24-én délelőtt jobblétre szenderült. Feledhetetlen halottunkat f. hó 25-én d. u. 3 órakor helyezik örök nyugalomra, a gyászsházból Láza Kosticsa ucca 22. Kérjük az összes tagokat, hogy okvetlenül megjelenjenek s a társ egyesületeket kérjük részvételüket bejelenteni. „Achilles.”

Köszönetnyilvánítás

A. R. és neje hálájuk jeléül egy szép 3×3=12 méteres nagy szőnyeget adományoztak az örmény katolikus templom Boldogasszony főoltárához.

Mivel más mód nem lévén, ezuton mondok köszönetet az illető családnak.

Isten fizesse!

ezen cselekedetért, mely igazán mint követendő példa szolgáljon.

Noviszád, 1928. október 24-én.

Dr. Menevisian P. Gábor
örm. kat. plébános

1928 Október 24

A dinár árfolyamai

Budapest 9.99-10.05 Bécs 12.415-12.475
Prága 58.80-59.30, Berlin 7.315-7.335,
London 276, Trieszt 33.63-33.68

Beograd

London 245.81, Páris 221.38 New York
56.80, Zürich 1094.10, Milano 297.25, Prága
168.37, Berlin 13.555, Bécs 7.9874, Brüsszel
—, Budapest 9.9115 Szófia —, Bukarest
74.25 Amszterdam 22.7975, 7 százalékos
kölcsönajánlat 85.—, 4 százalékos agrárköl-
csönkinálat —, Ratna Steta 434.—, Na-
rodna Banka 7000, Izvozna Banka 11.30
Opsta Kreditna Banka —.

Zürich

Páris 20.2925 London 2520.50 Newyork
519.65, Brüsszel 72.21, Milano 27.215, Ma-
rid 83.25 Amszterdam 208.30, Berlin 123.76
Bécs 73.05, Stockholm 138.80 Oszlo 138.55
Kopenhága 138.55, Budapest 90.60, Szófia
3.75 Prága 15.40 Varsó 58.25 Beograd 9.13,
Athén 6.75, Sztambul 2.64, Bukarest 3.14,
Helsingfors 13.09

Osikagol terménytőzsde

Buza nyugodt December: 112⁷/₈, Már-
cius: 118—, Május: 120³/₄. Tengeri nyugodt.
December: 80¹/₂, Március: 82³/₄, Május: 85¹/₈.
Zab tartott. December: 43—, Március: 43⁷/₈,
Május: 44³/₄. Róz nyugodt. December: 99³/₈,
Március: 102³/₈, Május: 105¹/₈.

Noviszádi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai 79-80 kg-os, k. d. kö-
tés 250-252.50, felső bácskai k. d. kötés
250-252.50, bácskai Tisza 79-80 kg
d. kassza kötés 250-252.50, bánáti 79-80
kg-os k. d. kötés 245-247.50. szerémi,
79-80 kg-os k. d. kötés, 250-252.50. Árpa,
bácskai 65 kg-os k. d. kötés 255-260,
bácskai tavaszi, 68-69 kg-os k. d. kötés
285-290, szerémi 65 kg-os k. d. kötés
255-260, bánáti 65 kg-os k. d. kötés 255-260.
Baranyai tavaszi 71-72 kg-os k. d. 295-300
Zab, bácskai kassza d. kötés 250-252.50,
szerémi k. d. kötés 250-252.50, szla-
vóniai k. d. kötés 250-252.50 Tengeri,
bácskai új k. d. kötés 260-265.—, szlavóniai
száraz, kassa dupl. kötés — — —. Buzaliszt,
bácskai gg és g d. k. kötés 357.50-367.50
bácskai 2 sz. kenyérliszt d k kötés 337.50-
347.50, bácskai 5 sz. kenyérliszt d k kötés
317.50-327.50, bácskai 6 sz. kenyérliszt k d
kötés 270-280, bácskai 7 sz. kenyérliszt k d
kötés 250-260, bácskai 8 sz. takarmányl. k d
kötés 205-215, Buzakorpa bácskai, jutazsák
d. k. 182.50-187.50, szerémi jutazsákban, d k
kötés 180-185, bánáti, jutazsákban, d. k.
kötés 180-185. Bab, fehér bácskai, kassza
duplikat kötés 880-890 din.

Irányzat: változatlan.

Forgalom: 16 vagon buza, — bab, 1 zab, 5
tengeri, 3 liszt, — széna, — korpa, — árpa.

Budapesti határidős terményzárlatok. Irányzat: barátságos. tengeriben tartott.
Magyar buza októberre — — —, márci-
usra, 28.28-28.30, májusra 29.08-29.10. Ma-
gyar rozs októberre 24.90-24.92 márciusra
26.94-26.96 májusra 27.24-27.26 Tengeri
májusra 29.80-29.84, júliusra 30.40-30.44

APOLLO
ma, okt.
25-én

A házasságközvetítő szálloda

ELGA BRINK, GEORG ALEKSANDER, MARY KID és LIVIO PAVANELLI

26-án

Jön!

ALT HEIDELBERG

Jön!

Csak
EGYSZER
próbálja meg
A
SOA
CRÉMET

APRÓ HIRDETÉSEK,

ugy hétköznap, mint vasárnap.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár.

Kereslet

BORBÉLY TANONC
azonnal felvétetik. Weisz
Kr. Petra 30. 3622

PÉNYEZŐLEGÉNY felvétetik Kapmajer fehéremű tisztító intézetben Futoski put 43. 3513

ÜGYES ÁRUSÍTÓKAT szerb magyar német nyelvtudással azonnal felvesz „Plevna” Tvornica Bonbona, Sokolska 2. 3612

KET SZOBÁS olcsóbb lakást keresek, esetleg 1 szoba előszobával és nagy konyhával, mellék-helyiségekkel. Címet az ár megjelölésével a kiadóba kérek. 3613

ÖRES SZOBA esetleg előszobával a város központjában november 1- vagy 15-re kerestetik. Címet a kiadóba kérem leadni. 3600-1

Kiadó

LAKÁS 2 uccai szoba konyha kiadó, irodának is alkalmas. Duna ucca 21 Trafik. 3624-2

2 udvari szoba, konyha speiz november 1-re kiadó. Ljubljanska (Szent István) u. 8/a. 3485

VILLÁBAN kétszer két szobás lakás (egyik fürdőszobával) mellék-helyiségekkel, vízvezetékkel, villanyal november 1-re kiadók. Cím a kiadóban. 3520

Egy **SZÉP 3 SZOBÁS** uccai lakás összes mellék-helyiségekkel irodának üzletnek vagy orvosi rendelőnek is alkalmas, a Széchenyi uccában kiadó. Bővebbet Futaki u. 70. 3564

UJONAN FESTETT 3 szoba konyha speiz és zárt folyosóval lakás november 1-től kiadó, Vojvoda Bojović 3. 3603-2

BUTOROZOTT SZOBA különbejárattal kiadó, Sarajevska 2. Tisztviselő telep, Hubertnál. 3601-2

Vagyos

MOSAST darabszámra olcsón elvállalok. Cím a kiadóban. 3611

5000-6000 dinár havi kereset megbízható és szorgalmas képviselőnek és képviselőnek. Tőke és szakértelem nem szükséges. Jelentkezéseket elfogad d. u. 1-3-ig és 5-7-ig D. Birdić Novisad Zmaj Jovana 12. 3588-3

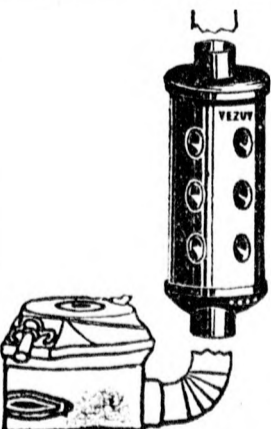
Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR.

Uj modern
zongorák
Dinár 15.500
Pianinók 13.500
resztfizetes mellett

Raab Károly
és fia cégnél Sombor
Állandó nagy raktár elsőrendű világmárkájú zongorákból, mint:
Steinway Sons, Bösendorfer, Förster, Gors, Stallmann, Laubinger, Stigl, Erste Produktiv, Stelchammer stb.

HIRDETÉSEKET
felvesz
A DELBÁCSKA
kiadóhivata
Novisad, Kralja Petra 30

VEZUV
hőterjesztő készülék minden kályhára és tüzhelyre felszerelhető
Óriási megtakarítás tüzelőben!
Ára 120 dinár
Rendelésnél kérjük a füstcső átmérését közölni.

BARZEL d.d. Subotica
Helyi képviselőket keressünk

Legrégibb
FŰZŐ
• KEZTYŰ
• HARISNYA
• ÉS
• BŐRKESZTYŰ
• KÜLÖNLEGESSÉGEK
szaküzlete

FISCHER J.

NOVISAD, Kr. Petra 23
Telefon 23-64

SZÉNA

idei termései, legjobb minőségű minden mennyiségben slavoniai állomásról a legalacsonyabb árban kapható

DJOKO BANJEGLAV, BEOGRAD
Vojvoda Mišića ul. 106. Telefon 10-16

Ha jól és olcsón akar vásárolni
filc kalap modelokat csak BRISZTOL
női kalap iparban vásároljon. Alakítások gyári árban már 35. dinártól. Elsőrendű izléses filc-kalapot már 100 dinártól kaphatók
Gombosné Bün Juliska
Novisad, Kralja Petra ul. 7. az udvarban.

Nagyobb kereskedelmi vállalat

perfekt szerb-horvát-német
levelezőt

keres. Kimerítő írásbeli ajánlatok a kiadóba

Préselt széna,
rózsa és fehér burgonya, vörös és fokhagyma, mütrágya stb.
vagon és kisebb tételekben kaphatók

Gausz János, Novisad
Futoski put 66. Telefon 25-34

A „Szerpszka Zadružna Banka d. d. Novisad” csődtömege teljes komplet pálinkafőzdét és présház felszerelést kínál eladásra Versecen, az Urbanijeva ucca végén. Ezek az ingóságok ugyanolyan állapotban kerülnek eladásra, mint amilyenben jelenleg vannak. Felhívom mindazokat, akik ezekre igényt tartanak, tekintsek meg az eladásra kerülő tárgyakat s nyujtsák be 1928. november 15-ig kötelező írásbeli ajánlataikat a tárgyak szabad kézből való megvételére.

Dr. Jankelics Dragoljub ügyvéd,
a Szerpszka Zadružna Banka d. d.
Novisad, csődtömegegondnok.

Az iskolaidény alkalmával az összes iskolaszerek, u. m.:

rajzeszközök, vonalzó, festékes dobozok, rajztömbök és rajztömbbetétek, toll- és iskolatáskák, palatáblák, füzetek, tinták és tu, sok igen jutányos áron kaphatók üzletben. A n. e. közönség szives tudomására adom, hogy a kiadásomban megjelenő és általános közkeveltségnek örvendő

LÉH: JUBILATE DEO

című ima és énekeskönyv korlátlan mennyiségben kapható és pedig az eddigi félvászon kötés helyett **egész vászon** kötésben, a régi 20 dináros bolti árban.
A n. e. közönség szives támogatását és b. megrendelését kéri kiváló tisztelettel

ÁBRAHÁM JÁNOS KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDŐ

Novisad, Kralja Petra ulica 30. Rom. Kath. hitközségi épület.

Az összes háztartási felszerelési cikkek takarék tüzhelyek rezsók

mosógépek vasalók fürdőkályhák

villanyüzemre. A novisadi villanytelep a fentiek bekapcsolásánál cca 70%-ot enged a világítóáram díjából, úgy hogy ezek üzemi költsége 100%-kal olcsóbb a gáznál és egyenlő a fával való tüzelés költségeivel. Kérjen ismertetőt vagy tekintse meg raktárunkat és be fogjuk bizonyítani, hogy a háztartási kellékek elektrifikálása idő-, személyzet-, és pénzmegtakarítást valamint hygieniát jelent Önnek. Kedvező részletfizetési feltételek.

ALTERNO műszaki vállalat **NOVISAD**
Kralja Petra ulica 26
Telefon 2414
Fiók: Veliki Bečkerek, Aleksandrova ul. 10. Telefon 110

A helyes ut

az egészséges idegek visszaszerzésére!

Beteg, kimerült idegek elkeserítik az ember életét, nagyon sok szenvedést okoznak, szúró, nyiláló fájdalmakat, szédülést, félelemérzést, fülzúgást, emésztési zavarokat, almatlanságot, munkakeptelenséget és egyéb rossz tünetet.

Minden szenvedéstől megszabadítja a valódi **Kola Leoithin**, amely erősen vitamin tartalmu tapszer s így az emberiség részére a jótét forrasáva vált, mert csodás módon elősegíti a test egyes szerveinek működését, erősíti a halgerincet és az agyat, felfrissíti az idegeket és a végtagokat, erőt és életkedvet ad. A valódi

Kola Leoithin gyakran csodákat művel, a tulajdonképpeni tapanyagokat a vérképződés legutolsó pontjáiáig elvezeti, vidit, erősít és fiatalon tart bennünket.

Győződjön meg személyesen hogy nem mondok valótlanúságot, mert a legközelebbi két héten belül mindenkinek, aki hozzám fordul

teljesen ingyen

es bérmentve küldök egy kis doboz **Kola Leoithin** és egy orvos könyvet, amely sok évi gyakorlaton alapszik és aki saját maga is sokat szenvedett ezekben a betegségekben. Írja meg pontosan a címet s én azonnal küldöm önnek az ígert dolgokat.

Ernst Pasternack, Berlin
S. O.

Michaelkirchplatz 13. Abt. 325.

FÉHERNEMŰEK

Menyasszonyi és babakelengyék, ágyneműk, függönyök, himzés, aszurozás és csipke applikálás legmodernebb férfi és női fehérenemű elkészítését legutányosabban vállalja

Palásthy Ferencné

HERBST JÓZSA varrodaja
Kamenici utca 5. szám
(Az „Orient” szállóval szemben)